

Φορολογικές αλλαγές που προβλέπεται να τεθούν σε εφαρμογή εντός του 2015

Το Μνημόνιο Κατανόησης (MoU) που συνήψε η Ελλάδα με τον ESM και κύρωσε η Βουλή με τον ν. [4336/2015](#) τον Αύγουστο περιλαμβάνει δέσμευση για την λήψη επιπλέον προαπαιτούμενων φορολογικών μέτρων, πλην αυτών που τέθηκαν σε ισχύ μέχρι τώρα.

Οι κυριότεροι άξονες της επερχόμενης φορολογικής μεταρρύθμισης αναφέρονται στα εξής:

- Στη φορολογία φυσικών προσώπων «απλοποιείται» η εφαρμογή του αφορολογήτου ορίου στα φυσικά πρόσωπα, ενσωματώνεται (και συνεπώς μονιμοποιείται) η ειδική εισφορά αλληλεγγύης στον φόρο εισοδήματος και αυξάνονται οι συντελεστές φορολόγησης στα μισθώματα ακινήτων σε 15% (από 11%) για εισοδήματα έως € 12.000 και 35% (από 33%) για τα μεγαλύτερα εισοδήματα. Θα επανεξετασθεί η φορολογία των κεφαλαιουχικών κερδών, ιδίως στις συλλογικές επενδύσεις σε κινητές αξίες, σε εναρμόνιση με τα ισχύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Στη φορολογία των επιχειρήσεων, τα διάσπαρτα φορολογικά κίνητρα αναμένεται να ενσωματωθούν στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) με κατάργηση αυτών που θεωρούνται αναποτελεσματικά. Η εταιρική φορολογία θα εκσυγχρονιστεί, στο πεδίο των εταιρικών μετασηματισμών και τους λογαριασμούς αποθεματικών, ενώ αναμένεται και η εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Φ.Ε. σχετικά με τις διασυννοριακές συγχωνεύσεις και τις ενδοομιλικές τιμολογήσεις (transfer pricing). Σχετικά με τις ενδοομιλικές τιμολογήσεις προβλέπεται επίσης η δημιουργία βάσης δεδομένων για την βελτίωση των κριτηρίων ανάληψης κινδύνου.
- Στη φορολογία της ακίνητης περιουσίας, με την επικείμενη αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών (κατά τεκμήριο με πτώση αυτών) αναμένεται η μεταβολή των συντελεστών του ΕΝΦΙΑ. Η μεταβολή αυτή γίνεται για να μην επηρεαστεί ο εισπρακτικός στόχος των € 2,65 δις. ανά έτος από τον ΕΝΦΙΑ. Η κυβέρνηση θα πρέπει να έχει εξισώσει τις αντικειμενικές με τις εμπορικές αξίες μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2016 αν και πρόσφατη απόφαση του ΣΤΕ έκρινε ότι η αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών πρέπει να γίνει άμεσα.
- Στη φορολογική «αμνηστία», ματαιώνεται η οικειοθελής αποκάλυψη μη δηλωθεισών καταθέσεων στο εξωτερικό με φορολόγηση αυτών με συντελεστή 15%. Αντίθετα, αναφέρεται στο πρόγραμμα η οικειοθελής αποκάλυψη εισοδημάτων και η φορολόγησή τους κατά τα ισχύοντα. Θα μπορούν δηλαδή να δηλωθούν εκπρόθεσμα τα αποκρυβέντα εισοδήματα για να φορολογηθούν με τους τακτικούς φορολογικούς συντελεστές (δηλαδή μέχρι 40-45% ανάλογα το έτος) αλλά πιθανόν με μειωμένες προσαυξήσεις, κατά το πρότυπο της Ιταλίας. Επίσης προβλέπεται να αναληφθεί δράση μέχρι τον Νοέμβριο για τον εντοπισμό αδήλωτων τραπεζικών καταθέσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, αλλά και για την παροχή πληροφοριών από τα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για περιουσιακά στοιχεία Ελλήνων φορολογικών κατοίκων στο εσωτερικό τους με τελικό στόχο την δημιουργία περιουσιολογίου. Μολονότι δεν είναι γνωστό αν το περιουσιολόγιο θα αποτελέσει εφελτήριο για την καθέρωση φορολογίας στην περιουσία, τα κυριότερα ερωτήματα που εγείρονται ως προς την εφαρμογή του αφορούν στη δυνατότητα αποτίμησης και ελέγχου της συνολικής περιουσίας των φορολογουμένων, ιδίως

σε περιπτώσεις μη εισηγμένων μετοχών, έργων τέχνης, κοσμημάτων κ.τ.λ. ή τον αληθή αριθμό των χρηματικών διαθέσιμων του φορολογούμενου.

- Στο μητρώο τραπεζικών λογαριασμών το οποίο αναμένεται, εντός του Σεπτεμβρίου, να δώσει το ιστορικό των τραπεζικών συναλλαγών σε βάθος 10ετίας. Επιπλέον, η προτεραιότητα στον έλεγχο θα δίνεται με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου και όχι την επικείμενη παραγραφή. Τέλος, προβλέπεται και η διαγραφή των χρεών που χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτα είσπραξης.
- Στο πεδίο του Φ.Π.Α. προτεραιότητα δίδεται στην καταπολέμηση της τριγωνικής απάτης (carousel). Θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες διαγραφής υποκειμένων Φ.Π.Α. από το μητρώο, ενώ θα εξετασθεί η αύξηση του ετησίου ορίου υπαγωγής στο Φ.Π.Α. στα € 25.000, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, η οποία θα εξελιχθεί σε ανεξάρτητη αρχή διοικούμενη από ανεξάρτητο συμβούλιο και διευθύνοντα σύμβουλο. Δυνάμει της ήδη ψηφισθείσας μεταβίβασης αρμοδιοτήτων από το Σ.Δ.Ο.Ε. στην Γ.Γ.Δ.Ε., οι εκθέσεις ελέγχου του Σ.Δ.Ο.Ε. επί των οποίων δεν θα έχει εκδοθεί πράξη καταλογισμού μέχρι 30.10.2015 θα θεωρούνται απλό δελτίο πληροφοριών.
- Στα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής προβλέπεται σχέδιο για την διευκόλυνσή τους και τον περιορισμό της χρήσης μετρητών, με εφαρμογή από τον Μάρτιο του 2016. Επίσης, θα δημοσιεύεται λίστα οφειλετών του Δημοσίου για χρέη πλέον των τριών μηνών. Η συγκεκριμένη δέσμευση βεβαίως είναι αμφίβολο κατά πόσον είναι συμβατή με την νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων.
- Στο νέο φορολογικό ποινολόγιο, η ψήφιση του οποίου αναμένεται τον Σεπτέμβριο, σε αντικατάσταση των ποινικών διατάξεων του ν. [2523/1997](#). Θα διευρυνθεί επίσης η έννοια της φοροδιαφυγής στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας που ενδέχεται να οδηγήσει στην επέκταση του χρόνου παραγραφής στα 20 έτη για ακόμη μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων. Η μη έκδοση αποδείξεων λιανικής θα θεωρείται ως μία ενιαία παράβαση με αυστηρά όμως πρόστιμα.

Ο ίδιος νόμος περιλαμβάνει επίσης πλήθος διατάξεων φορολογικού περιεχομένου, ιδίως σε ζητήματα αναγκαστικής είσπραξης και ρύθμισης οφειλών, φόρου εισοδήματος, Φ.Π.Α., φορολογίας αγροτών και ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα:

- Καταργήθηκε από τη δημοσίευσή της η διάταξη για την προκαταβολή φόρου 26% στις συναλλαγές με προνομιακά και μη συνεργάσιμα φορολογικά κράτη. Η διάταξη είχε επικριθεί έντονα από τον επιχειρηματικό κόσμο, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε εξετάσει καταγγελίες για την συμβατότητά της με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Επαναφέρεται έτσι η προισχύουσα διάταξη που επέτρεπε την έκπτωση της σχετικής δαπάνης μόνον εφόσον η συναλλαγή ήταν πραγματική και συνήθης και δεν είχε ως αποτέλεσμα την μεταφορά κερδών με σκοπό την φοροδιαφυγή/φοροαποφυγή.
- Η προκαταβολή φόρου για τις Α.Ε. και τις Ε.Π.Ε. αυξάνεται αναδρομικά στο 100 % (από 80%) για τα εισοδήματα του 2014. Για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τις προσωπικές εταιρείες

η προκαταβολή στην φετινή δήλωση θα είναι 55% (όπως μέχρι τώρα), 75% για τα εισοδήματα του 2015, ενώ για τα εισοδήματα από 1.1.2016 και εντεύθεν θα διαμορφωθεί στο 100%.

- Ο ΕΝΦΙΑ του 2015 θα καταβληθεί σε πέντε μηνιαίες δόσεις, από τον Οκτώβριο 2015 έως τον Φεβρουάριο του 2016. Παρατείνεται η έκπτωση 20% για τα μη ηλεκτροδοτούμενα, ενώ δεν θα ισχύσει τελικώς η απαλλαγή των ενοικιαζομένων δωματίων.
- Αυτοματοποιείται η διαδικασία δέσμευσης λογαριασμών οφειλετών του Δημοσίου με ληξιπρόθεσμη οφειλή άνω των € 70.000. Ο Γ.Γ.Δ.Ε. θα αποστέλλει τα στοιχεία αυτών των φορολογουμένων στις τράπεζες, οι οποίες και θα δεσμεύουν τα ποσά που βρίσκονται ή κατατίθενται στους λογαριασμούς τους. Εντός πέντε ημερών το Δημόσιο πρέπει να προχωρήσει στην κατάσχεση, αλλιώς αίρεται η δέσμευση.
- Μειώνεται το ακατάσχετο για μισθούς και συντάξεις από τα € 1.500 στα 1.000. Μεταξύ € 1.000 και 1.500 μπορεί να κατασχεθεί το μισό, ενώ άνω των € 1.500 δεν υπάρχει περιορισμός. Σημειωτέον ότι με το προηγούμενο καθεστώς, μπορούσε να κατασχεθεί μόνο το ¼ του ποσού που υπερέβαινε το όριο των € 1.500.
- Αυστηροποιούνται οι διατάξεις περί ρύθμισης οφειλών. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. θα έχει πλέον το δικαίωμα να μειώνει την διάρκεια της χορηγηθείσας ρύθμισης των 100 δόσεων εάν ο οφειλέτης έχει την δυνατότητα σύμφωνα με τα οικονομικά του δεδομένα να πληρώνει σε λιγότερες δόσεις καθ' όλη την διάρκεια της ρύθμισης. Επιπλέον, το επιτόκιο για την ρύθμιση των 100 δόσεων αυξάνεται από 3% σε 5% πλέον του βασικού επιτοκίου της Ε.Κ.Τ., ενώ τίθενται προϋποθέσεις για το άτοκο της ρύθμισης αναφορικά με τις μικρές οφειλές (κάτω των € 5.000).
- Από 1.1.2017 καταργούνται στο σύνολό τους οι μειωμένοι συντελεστές Φ.Π.Α. στα νησιά. Μέχρι τώρα, φαινόταν ότι θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται και μετά από αυτή την ημερομηνία για τα «πλέον απομακρυσμένα νησιά» του Αιγαίου. Έτσι, στο σύνολο της χώρας (πλην Αγίου Όρους) θα ισχύει ο Φ.Π.Α. με τρεις συντελεστές (6%, 13% και 23%).
- Από 30.10.15 ενσωματώνονται στην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων οι ελεγκτικές αρμοδιότητες και τα στελέχη της Ειδικής Γραμματείας Σ.Δ.Ο.Ε. Η εξέλιξη αυτή χαρακτηρίζεται θετική από τους παράγοντες της αγοράς, κυρίως στη συγκεκριμένη οικονομική και πολιτική συγκυρία, δεδομένου ότι η διοίκηση της Γενικής Γραμματείας, εκτός από αδιαμφισβήτητη τεχνική επάρκεια και ακεραιότητα, έχει επιδείξει σύνεση ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή της φορολογικής πολιτικής, εξισορροπώντας υφιστάμενες αντίρροπες δυνάμεις του ελεγκτικού μηχανισμού.
- Η επιλογή των υποθέσεων όπου η είσπραξη επιδιώκεται κατά προτεραιότητα θα καθορίζεται με κριτήρια (ανάλυσης κινδύνου ή άλλα) που θέτει ο Γ.Γ.Δ.Ε. Τα κριτήρια δεν θα δημοσιοποιούνται, ενώ ο Υπουργός Οικονομικών θα δύναται να ζητά εκ των υστέρων ενημέρωση. Επιπλέον, αυξάνονται οι αρμοδιότητες του Γ.Γ.Δ.Ε. στην έκδοση εκτελεστικών αποφάσεων.